

Regeringskansliet
Miljö- och Energidepartementet
Kemikalieenheten
Monica Törnlund
103 33 Stockholm

Angående:

**Kemikalieinspektionens Rapport från ett regeringsuppdrag med förslag på nationella regler för högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum.
Dnr M2016/00120/Ke.**

SPBI har fått rubricerade förslag i Kemikalieinspektionens rapport på nationella regler för högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum, Dnr M2016/00120/Ke.

Sammanfattning

Rapporten från Kemikalieinspektionen är bra och välskriven och det kan noteras att referensgruppens synpunkter från bl.a. industrin till stor del beaktats. SPBI anser det vara mycket bra. Rapporten saknar däremot ett flertal viktiga aspekter av helheten, och *ytterligare konsekvenser* som blir följden av alltför hastigt infört förbud mot användning av fluortensidbaserade skumsläckmedel. Ytterligare exempel på ej avsedda konsekvenser, är hur annan säkerhetsrelaterad lagstiftning fungerar ihop med miljölagstiftning och den påverkan det får på riskerna för "verksamhetsutövare" vid en brandsläckningsinsats. Detta behöver belysas bättre, även om SPBI har stor respekt för att föreliggande rapporten skrivits med avsevärd tidsbegränsning.

Sakområdet är dessutom utomordentligt komplicerat, och högaktuellt område. SPBI känner dock en oro för om alltför stränga begränsningsbestämmelser införs under alltför kort tidsram. Det kan medföra potentiellt allvarliga konsekvenser för såväl samhällets i stort, som industrins självskyddsförmåga. Särskilt gäller det de industrityper som har särskilda brandskyddskrav, som t.ex. petroleumindustrin och kemisk industri med större mängder vätskeformig hantering av brandfarlig vara. Höga merkostnader och organisatoriskt och administrativt merarbete är en annan förutsägbar och trolig konsekvens. I tillägg kan det bli svårt för flera anläggningar att använda andra skumtyper med bibehållande av nu gällande miljötillstånd utifrån beslut i mark och miljödomstolen. Det innebär att en ny miljötillståndsansökan kan behöva inlämnas p.g.a. de ändrade kraven för vissa typer av verksamheter (raffinaderier) med de långa ledtider och höga merkostnader för administrativt merarbete som det skapar för en berörd verksamhetsutövare.

SPBI bedömer att det behövs en ökad uppmärksamhet från myndigheternas sida utifrån just verksamhetsutövarens perspektiv vid en kommande förändring av lagstiftningen som gäller fluortensidbaserade skumsläckmedel.

Det kommer troligen inom närmast överskådliga tid (5-10 år), inte finnas att tillgå tillräckligt tillförlitliga eller enkelt utbytbara alternativa skumsläckmedel till fluortensidbaserade släckmedel för vissa typer av brandrisker. Detta gäller särskilt för cisternbrandsläckning eller brandsläckning på depåer eller raffinaderier eller motsvarande större kemisk processindustri. Vatten eller icke verifierade alternativa brandsläckningsmetoder är inte heller något fungerande alternativ i det korta perspektivet för alla typer av bränder eller för alla verksamheter, särskilt inte för sådana brandfarliga varor som har inneboende stora energimängder samlat på en och samma lagringsplats.

SPBI menar sammanfattningsvis, att det behövs ett mer genomarbetat och sammanhållet förslag med förtydliganden av den fulla bilden av konsekvenserna med alltför sträng och restriktiv förbudslagstiftning, t.ex. konsekvenserna av ev. framtida totalförbud mot användning av fluortensidbaserade skumsläckmedel. SPBI anser det är mycket viktigt att *se helheten*, och inte enbart se till den förväntade ”miljönyttan”. Det kan gälla t.ex. ett specifikt behov för vissa industritypers brandsläckningsbehov – och speciellt där det ännu inte finns adekvata släckmedel eller fungerande alternativa släckmetoder att tillgå.

Huvudsynpunkter

Av ovan angivna skäl, behövs undantagsregler för förbud mot användning av fluortensidbaserade skumsläckmedel. De behöver även utsträckas under en längre period (realistiskt 10 år), eftersom fluortensidbaserade skumvätskor är per idag de enda utprovade och säkert fungerande skumsläckmedel som fungerar för stora volymer av cisternbränder med brandfarlig vätska. Detta gäller särskilt för petroleumprodukter. Att utveckla alternativ till sådana produkter tar av olika skäl lång tid (flera år) och kostar stora summor. Många av kraven idag på skumsläckmedel är dessutom reglerade utifrån krav i internationella standards (EN 1568 part 1-4, NFPA m.fl.). Även ändringar i etablerade standards eller andra internationella regelverk torde behövas. Detta tar tid. Se nedanstående förklaring till resonemanget:

- Om ett totalförbud övervägs efter 2019 (utvärdering efter 2 år efter föreskriftens ikraftträdande 1.1 2017) av användning av fluortensidbaserade släckmedel vid brandsläckningsändamål, riskerar det under en längre period utgöra en icke obetydlig ökning av riskexponeringen för hela kemi- och petroleumindustrin som hanterar större volymer av brandfarliga varor i vätskeform. Samma förhållande för samhället eller offentlig verksamhet i stort och dess självskyddsförmåga. Mycket stora värden i produktions- och lagringsanläggningar kan då stå på spel,

och också bli svårare och mycket dyrare att säkra upp på ett lika effektivt sätt utifrån ett brandskydds- och riskhanteringsperspektiv. Alternativet att "låta objektet brinna upp" under kontrollerade former, är av flera skäl inte heller önskvärt.

- En verksamhet måste bedrivas i enlighet med *alla* lagar och regler som verksamheten omfattas av. Det förslag som föreligger i denna rapport gör det, enligt SPBIs bedömning, inte möjligt att uppfylla alla de lagar och regler som verksamheten omfattas av. Ett byte till något av de fluorfria skum som finns på marknaden idag skulle kräva att verksamhetsutövaren åsidosätter lagen om skydd mot olyckor (LSO 2 kap. 4§), Seveso-reglerna samt alla delar av svensk lagstiftning som ställer krav på riskbedömning och riskminimering samt vedertagna standarder som till exempel ISGOTT och NFPA.
- Ovan nämnda lagar (MB 10 kap, LSO 2 kap. 4§) fungerar rimligt väl, sedd var för sig. En verksamhetsutövare måste emellertid alltid följa *alla lagar, samtidigt* (och inte enbart ta hänsyn till miljökrav enligt Miljöbalken). Exempel på ovanstående hänsyftning med juridiska komplikationer, är att om ovan nämnda lagar ställs emot varandra vid en skarp insats, så finns en icke obetydlig möjlighet att en extern resurs som inkallas till en brandskadeplats för att släcka t.ex. en cisternbrand på en bränsledepå, under vissa förhållanden kan betecknas som "verksamhetsutövare" enligt Miljöbalken 10 kap. Det skulle i sin tur kunna innebära att resursen som släckte branden, blir bestraffad alternativt åläggs att sanera ev. spillt skumsläckmedel som kommit ut vid t.ex. en insats med cisternbrandsläckning, eftersom MB med nu gällande krav och benämning av "verksamhetsutövarollen" kan omfatta även en sådan aktör.
- Det ansvarsutkrävandet skulle med andra ord under vissa betingelser kunna omfatta även om en aktör som inte själv bedriver verksamhet på anläggningen (depån). Denna risk kan uppstå även om den som släcker branden tvingas använda en typ av fluortensidbaserat skumsläckmedel som med nödvändighet måste användas för att överhuvudtaget kunna släcka en sådan cisternbrand. En sådan organisation är t.ex. Släckmedelscentralen - SMC AB, men det kan även handla om en kommunal räddningstjänst som genomför en släckinsats på en bränsledepå och hamnar i en sådan ansvarssituation efter fullbordat faktum (släckt brand). *Det senare anser SPBI inte är en rimlig konsekvens.* Alternativet att p.g.a. risken för ovanstående utfall avstå helt ifrån att släcka cisternbränder framstår heller inte vare sig som önskvärt eller praktiskt genomförbart. Det är heller inget alternativ som ger någon uppenbar samhällsnytta.
- Svenska myndigheter och även EU kräver att industrier som till exempel omfattas av lagen om skydd mot olyckor och de så kallade Seveso-reglerna (*Lag (2015:234, m.fl.)*) inte får genomföra ändringar in sina anläggningar innan dessa noggrant har bedömts och alla risker hanterats. Ett byte av skumtyp inom en industri som omfattas av dessa regler måste följa dessa regler och om det medför

en högre riskbild så kan detta vara skäl för en prövning i mark- och miljödomstol. Detta har inte beaktats i Kemikalieinspektionens rapport. Detta förhållande drabbar i synnerhet de svenska raffinaderierna, där långa ledtider för tillståndshandläggning är en realitet. En ledtid för en förnyad miljötillståndsansökan för ett raffinaderi på 4 år eller mer har förekommit.

Skumsläckmedlens egenskaper

Att bygga om brandsläckningssystemen är förvisso möjligt rent tekniskt. Det är dock behäftat med stora kostnader och med stora praktiska komplikationer. Det är också betydligt mer komplicerat med ombyggnad av brandskyddssystemen än att "bara" byta ut skumsläckmedlet. Detta beror på flera olika och viktiga brandskyddstekniska faktorer, varav några beskrivs nedan:

1. Skumvätskor är specifikt utvecklade för att släcka olika typer av bränder. Det finns många olika brandfarliga vätskor, olika skumtyper, med mycket skilda egenskaper och släckförmåga, givet de produkter som brinner.
2. Skumsläckmedlets släckegenskaper är valda just utifrån det specifika användningsområde skumsläckmedlet är utformat för. För just petroleumprodukter krävs en sammanhängande kemiskt stabil film ovanpå brinnytan, som "håller samman" den täckande filmen vid påförandet av skumsläckmedlet vid en brand.
3. Speciellt viktigt för brandsläckningsändamål är fluortensidernas egenskaper i den kemiska sammansättningen, eftersom de har en betydligt bättre motståndskraft mot höga temperaturer. Dessa kemiska och fysikaliska egenskaper, som samtidigt är skälet till att man vill ta bort dessa produkter av miljöskäl, är just de egenskaper som gör att den filmbildande ytan "håller samman" så pass länge att den gasavgång man vill förhindra återuppstår på nytt (eftersom det är gaser som brinner). Annars kan branden riskera starta på nytt. Det är med andra ord speciellt viktigt att dessa kemiska och fysikaliska egenskaper finns i skumvätskan för just cisternbrandsläckning eller för större spill av brandfarliga vätskor, eller för släckning av bränder med produkter som lagras i större volymer och där det finns samlat större energimängder.
4. S.k. "miljövänliga skum" har ännu inte (2016) genom praktiskt genomförda prov kunnat verifiera att de har tillräckligt bra släckegenskaper som behövs för att släckmedlet skall klara av att släcka en fullt utvecklad cisternbrand med petroleumprodukter. Det betyder att det inte går att utan att ta en risk utan vidare byta ut skumvätskor om inte de nya skumvätsketyperna också vid brandtester kan demonstrera sin släckförmåga enligt gällande standarder (vid cisternbränder t.ex.).

De fysikaliska egenskaperna, t.ex. viskositet, temperaturlåghet, skumbildande förmåga, skumkoncentration i skuminblandningsapparat och den skumbildande yttäckande förmågan, är bara några av alla de faktorer som spelar roll för hur ett brandsläckningssystem kan antas skydda en anläggning vid brand.

Ett byte till fluorfritt skum behöver därför göras på ett kontrollerat sätt, för att säkerställa att verksamhetens skadebegränsande förmåga inte försämras. I första hand bör arbetet på kort sikt inriktas på att ta fram fluorfria skum som har samma goda brandbekämpande egenskaper (särskilt vad gäller varaktig filmbildande förmåga), applikation, expansionstal och mängdbehov som de fluorerade skumtyperna. Vid den tidpunkt i framtiden då tillräckligt bra fluorfria skum finns på marknaden, behöver tillräckligt med tid och handlingsutrymme ges för ett utbyte som ger tid för både riskbedömning och riskminimering och erforderliga anpassningar i brandskyddssystem och materiel.

Kostnader. Brister i Kemikalieinspektionens konsekvensbedömning

Av ovanstående torde framgå att det inte på ett enkelt eller kostnadseffektivt sätt blir möjligt, eller ens lämpligt, att på alla industrier byta ut skumvätskor utifrån alltför snäva tidsramar där större volymer brandfarlig vara hanteras.

Konsekvensanalysen i Kemikalieinspektionens rapport saknar förutom en grov underskattning av kostnaderna, en beskrivning av allt administrativt merarbete som kommer att krävas, både vad gäller projektering i form av utsträckning i tid och insats i form av resurser, logistik eller organisation som behövs för att genomföra en ändring i verksamheter som omfattas av kraven i lagstiftning enligt såväl LSO 2 kap. 4 §, som krav enligt Seveso III Direktivet.

Att byta ut en skumvätska i ett befintligt brandsläckningssystem mot en annan typ av skumvätska, och därigenom uppnå motsvarande brandskyddsnivå jämfört med tidigare lösning är inte helt självklart. I Kemikalieinspektionens bedömning av kostnader nämns siffran 6 miljoner. En grov uppskattning av alla de samlade kostnader som hela processindustrin kan drabbas av vid ett förbud, är att det rör sig snarare utifrån en grov uppskattning om sammanlagt 100-200 MSEK (35 depåer, + 5 raffinaderier, i medeltal 6 MSEK/anläggning), i varje fall över en flerårsperiod. Dessa kostnader blir *betydligt högre* om även byggande av "uppsamlingsystem" av släckvatten på alla lagringsplatser för drivmedel samtidigt skall inräknas i kravbild. Dessutom måste brandsläckningssystem också med jämna mellanrum provköras med avsedd skumvätska för att funktionen skall säkerställas över tid på ett tillfredsställande sätt.

Det framgår inte heller i Kemikalieinspektionens rapport, att det kan medföra att det krävs en ny prövning i mark- och miljödomstol för dessa verksamheter om ett utbyte bedöms ge högre risk eller till och med oförmåga att vidta skadebegränsande åtgärder vid en allvarlig kemikalieolycka. Till exempel att övning med det skum som skall

användas på anläggningen, inte har kunnat genomföras och insatspersonal därmed inte kan förväntas genomföra en insats med verktyg de inte har haft möjlighet att öva med. *SPBI menar att detta är en orimlig konsekvens och som inte står i proportion till nyttan av ett förbud mot användning av fluortensidbaserade skumsläckmedel.*

Praktiska och ekonomiska konsekvenser av ett utbyte från fluortensidbaserade skum till s.k. ”miljövänliga” skum

Om utbyte ska göras mot de fluorfria skum som finns tillgängliga på marknaden idag har Kemikalieinspektionens analys inte tagit tillräckligt stor hänsyn till de nya skumtypernas fysikaliska eller kemiska egenskaper. Nedanstående exempel kan illustrera de praktiska och säkerhetsrelaterade problemen som uppstår då s.k. ”miljövänliga” fluorfria skumsläckmedel måste användas:

- Högre applikation för fluorfria skum kräver också utökningar av dimensioner och kapacitet på pumpar, rörledningar, fasta installationer för skumpåföring samt mobil utrustning för skumpåföring. Ändringar av dessa är mycket dyrbart, eftersom det till största del rör sig om fasta försörjningssystem till de skilda brandsläckningsinstallationerna.
- Högre expansionstal för fluorfria skum kräver ombyggnation av både fast och mobil utrustning. Fasta och mobila installationer är designade mot ett visst spann på expansionstal, och kommer inte att kunna ge släckförmåga vid expansionstal utanför dessa.
- Att bygga om dessa är förknippat med stora kostnader och kräver även det lång tid för genomförande.
- Större mängd, mer än dubbelt så mycket, av skumvätskevolym kräver fler fordon, mer personal i insatsgrupp, större skumlager och mer lagringsutrymme. En uppskattning ger vid handen om ca 130% mängdökning av skumvätskevolym jämfört med traditionella skumvätskor (fluortensidbaserade). Ett byte av skumvätska kan därför inte ske med förhållandet 1:1.
- Kostnader och administrativt merarbete för prövning i mark- och miljödomstol (raffinaderier).

Inom industrin används ofta skumflak (skumtransportenheter) för skumförsörjning.

Med nya skumtyper, med s.k. "Miljövänliga" skum, medför flera praktiska och logistiska konsekvenser. Denna skumtyp kräver för samma typ av brand en relativt sett större volym. Det medför att logistiken vid en insats helt behöver omvärderas, vilket i sin tur leder till att det krävs:

- Fler fordon, som ger högre kostnader både initialt och löpande. Både fordonsindivider och utrymme för uppställning av släp, samt underhåll och kontroller o.s.v.
- Större insatsgrupper, vilket ger högre kostnader jämfört med tidigare, p.g.a. större beredskapsorganisation löpande över tid.

Även släckvattenhanteringen på depåer och raffinaderier behöver sannolikt byggas om, då det innebär att betydligt större mängder skall kunna samlas in och hanteras vidare.

I framtiden med införande av biodrivmedel kan nya släckmedel eller släcksystem behöva utvecklas. Kostnader för detta är mycket svårt, i nuläget närmast omöjligt, att uppskatta till fullo. Vad som går att säga däremot, är att det kommer bli mycket dyrt om inte skumsläckmedel som vi vet fungerar vid en släckinsats fortsättningsvis kommer vara tillåtet att använda (fluortensidbaserade).

Sammanfattningsvis är konsekvenserna *mycket kostsamma* för industrin med alla de aspekter som behöver åtgärdas. Bara mindre delar av alla dessa aspekter och konsekvenser tas upp i Kemikalieinspektionens rapport (avsnitt 10.2 m.fl.).

Nytt lagförslag till nationell användningsbegränsning m.m.

Kemikalieinspektionens förslag till utformning av nationell användningsbegränsning ser ut som följer (inklippt):

Högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum

X§ Vid tillämpning av Y-Z§§ ska följande definitioner gälla.

Med *högfluorerade ämnen* avses per- och polyfluorerade alkylsubstanter, såsom fluortensider, med undantag för PFOS och PFOA och ämnen som kan omvandlas till PFOS och PFOA. Dessa ämnen regleras istället i förordning (EG) nr 850/2004 respektive förordning (EG) nr 1907/2006.

Med *tillsynsmyndighet* avses den myndighet som är ansvarig för tillsynen där användningen sker, i enlighet med 2 kap. 4 § och 29-32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13).

Med *skarpa situationer* avses släckinsatser vid andra situationer än inom a) övning och utbildning, b) funktionstester av släckutrustning, c) forskning och utveckling, samt d) kvalitetskontroll av skumkoncentrat.

Med *restprodukter* avses släckvatten och andra skumvätskeblandningar som uppkommer efter användning och som innehåller högfluorerade ämnen.

Y§ Brandsläckningsskum som innehåller högfluorerade ämnen i högre koncentration än 0,0001 viktprocent i koncentrerad form får endast användas enligt de villkor som anges i Z§.

Första stycket gäller inte

1. användning i skarpa situationer vid bränder i vätskor och fasta ämnen som kan anta vätskeform,
2. funktionstester av släckutrustning i fasta installationer
3. användning till sjöss, och
4. när det inom Försvarsmaktens verksamhet krävs sådan användning i särskild utbildning enligt föreskrifter som regeringen eller myndighet under regeringen meddelat, [alternativt senare ikraftträdandedatum för den användningen]

Z§ Vid användning enligt Y§ första stycket ska restprodukterna tas om hand och destrueras genom förbränning vid minst 1100 grader Celsius eller genom likvärdig metod. Användaren ska på förhand anmäla sådan användning till tillsynsmyndigheten och ange hur villkoren i första meningen har beaktats. Vid användning i skarpa situationer får anmälan göras i efterhand.

SPBI har följande två kommentarer till Kemikalieinspektionens förslag:

1. Det blir en logisk loop om man i Y§ först skriver att villkoren i Z§ gäller men att man ger undantag för Y§ vid användning i skarpa situationer. I Z§ står nämligen att anmälan för skarpa situationer kan anmälas i efterhand, men eftersom hänvisningen till Z§ redan är bruten genom undantagen i Y§ så kan man inte då skriva in ett sådant krav där. SPBI menar att det är bättre att lyfta ut allt från "Användaren ska på förhand..." och skriva det i en helt egen paragraf.
2. Ska destruktion verkligen skrivas in och i så fall med vilken metod? Är det inte bättre att skriva detta i ett allmänt råd? Ponera t.ex. att någon utvecklar en metod för att avskilja PFAS och återvända till nytt skum, detta skulle i så fall vara förbjudet eftersom skummet ska destrueras.

Principiella aspekter vid myndighetsutövning. Analyismetodik, gränsvärden av PFAS m.m.

PFOS förbjöds som ingrediens i skumsläckmedel 2011. Gränsvärdet för PFOS är 10 ppm (v/v). Det finns idag inga standardiserade eller ackrediterade analyismetodiker för tillförlitlig analys av PFOS, PFAS eller andra högfluorerade ämnen i de allra lägsta koncentrationsområdena (enstaka ppb nivå) som tydligen myndigheter inom EU planerar föreslå för fluortensidhaltiga skumsläckmedel. Däremot finns det tydliga ”nedre gränser” satta för t.ex. PFOS.

Kemikalieinspektionen skriver i sin rapport att man anlitat Örebro Universitet för analyser av PFAS. SPBI (eller SMC) har undersökt möjligheterna till analyser av bl.a. PFOS. Lagstiftning där förbud mot högre halter av PFOS fastställdes 2011 till 10 mg/kg. Idag finns det en Teknisk Specifikation (TS), CEN/TS 15968:2010 för analys av bl.a. PFOS. Den är inte publicerad i Sverige då det inom SIS inte fanns någon spegelgrupp. Man publicerar ofta en TS innan man nått en sådan kvalitet och precision på analysmetoden att den kan gå vidare till en full standard. SPBI (eller SMC-Släckmedelscentralen) har ingen insyn i orsakerna till varför arbetet inte har fortskridit till en fastställd EN standard. Enligt tidplanen kan det kanske föreligga en standardiserad analysmetod under 2017. SPBI menar att det inte är acceptabelt att analysmetoden för uppföljning av lagstiftningen finns klar sex år efter att den trädde i kraft.

Då det inom EU förekommer arbete för att begränsa PFOA genom tillägg till bilaga XVII i Reachförordningen behöver arbetet med analyismetoder av tillräcklig noggrannhet och precision utvecklas inom det haltområde som föreslås regleras. I samband med inventering av brandskum har SMC varit i kontakt med Örebro universitet för att undersöka möjligheterna att skicka prover för analys. Örebro Universitet svarade att de inte åtar sig några analysuppdrag.

Om nu förbuden skall utökas till andra PFAS så måste det innan man fastställer nivåerna på dessa ämnen finnas en tillförlitlig analysmetod med god precision och noggrannhet. Detta för att säkerställa att det är möjligt att följa lagar och bestämmelser men också för myndighetstillsynen. SPBI saknar ett resonemang kring analyser av ämnen som skall begränsas. SPBI menar att det är principiellt fel, och skapar även allvarliga rättssäkerhetsproblem vid myndighets tillsyn, om man å ena sidan kräver extremt låga gränsvärden för bl.a. PFOA, enstaka ppb nivå föreslås, oklart vilken nivå det handlar om. Å andra sidan finns det inte i nuläget att tillgå lämpliga analyismetodiker för att kunna analysera denna låga halt. Det hänger inte ihop och framstår inte som genomförbart i verkligheten med nu gällande teknik.

Förslag till komplettering av Kemikalieinspektionens förslag till undantagsregler

De undantag som föreslås i Kemikalieinspektionens rapport är i sin helhet bra och väl underbyggda, **men behöver kompletteras om förslaget skall genomföras**. SPBI föreslår att undantagsregler bör beakta följande aspekter:

- Destruktion borde tillåtas inrymmas i enlighet med befintliga miljötillstånd där släckvattenhantering omfattas eller genom behandling i egen vattenreningsanläggning ska sägas uppfylla destruktionskravet för de verksamheter som behöver de fluorerade skumtypernas särskilda egenskaper för att säkerställa skadebegränsande förmåga.
- Även funktionstester för mobil utrustning behöver undantas krav på uppsamling i de fall den mobila utrustningen avser att uppfylla krav enligt lag om skydd mot olyckor 4 § och Seveso-reglerna.
- Övning behöver undantas även för de verksamheter som omfattas av lag om skydd mot olyckor och Seveso-reglerna.
- Skumsläckmedel innehållande fluortensider bör inte förbjudas helt, åtminstone inte för de bränslen eller brandfarliga vätskor där inget annat alternativt skumsläckmedel finns att tillgå som ännu inte är lika effektivt från brandsläckningssynpunkt. Så länge inga alternativa skumsläckmedel utan fluortensider finns som uppfyller kraven på släckning av petroleumbränder finns på marknaden, måste ett beaktande finnas att vid kommande inköp av skumsläckmedel innehållande fluortensider, måste detta få en livstid på minst 10 år utan att behöva ersättas.
- I beredskap för händelse av brand tvingas SPBIs medlemsföretags raffinaderier som idag omfattas av undantagen, lagra större mängder skumvätska. Skumvätskan har en lång livslängd och innebär en dyr investering. Det behövs därför en rimlig övergångstid efter ett förbud, förslagsvis 10 år, för att succesivt byta ut dem.
- Funktionstest av mobil släckutrustning bör bli tillåten också.
- Skumkoncentrat skall alltid skickas till förbränning under hög temperatur.
- En utomstående aktör som inkallas för att släcka en cisternbrand, t.ex. SMC - Släckmedelscentralen eller en kommunal räddningstjänst, bör inte

kategoriseras som "verksamhetsutövare" enligt Miljöbalkens bestämmelser (och avkrävas saneringsansvar).

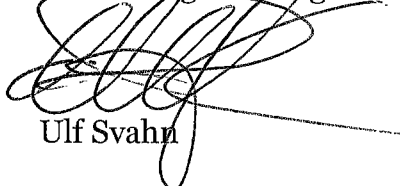
Den sistnämnda punkten kan leda till mycket allvarliga säkerhetsproblem för verksamhetsutövaren, och för brandmyndigheterna i kommunerna, om inte oklarheter i ansvarsförhållanden om verksamhetsutövare ansvaret klarläggs vid "en skarp insats".

Övriga kommentarer

I Kemikalieinspektionens rapport i "Sammanfattning", första "punktsatsen", står att "Ett förordningsstadgat krav med stöd av Miljöbalken om att skumvätska /släckvatten från fluorbaserade brandsläckningsskum ska samlas upp och destrueras från och med 1. januari 2017."

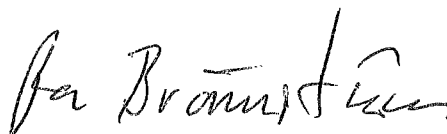
Det förefaller som att Kemikalieinspektionen, departement och andra myndigheter som deltagit i rapportskrivningen föreställer sig att sådant går att åstadkomma enkelt snabbt och utan komplikationer. I många depåer finns s.k. OFA-system (särskilda uppsamlingssystem för oljespill) som fångar upp ev. spill från cisternerna. Det finns emellertid många anläggningar som saknar färdiga sådana system, eller saknar invallningar. I verkligheten kan det för sådana lagringsanläggningar riskera bli mycket svårt, mycket dyrt och kommer ta mycket lång tid att genomföra (> 1 år eller mer). Om det ens är ekonomiskt genomförbart. Att göra detta i praktiken, och på ett verkningsfullt och kostnadseffektivt sätt på en lagringsanläggning för drivmedel (mindre), kommer ställa stora krav på ombyggnader lagringsytor av depåer och sannolikt även raffinaderier. Verksamhetsutövaren kan även i ljuset av sådant/nytt/krav tvingas att ansöka om nytt miljötillstånd vilken sannolikt innebär att det tar > ca 2-4 år innan det är klart. Ett sådant krav med uppfångningsinstallationer för anläggningar som saknar uppfångningssystem för släckvatten borde istället formuleras på ett sådant sätt att dessa kan tillåtas ingå som en del i befintliga miljötillstånd (d.v.s. undantas från krav på ansökan om nytt miljötillstånd bara för att man kräver uppfångningssystem). I annat fall kan verksamhetens ekonomiska bärighet hotas p.g.a. alltför höga kostnader.

Med vänlig hälsning

Ulf Svahn

VD SPBI

Per Brännström

Ansvarig handläggare,
HMS- och Logistikansvarig SPBI